

T.B.M.M.
HAKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Sayı: 5916
Tarih: 23.03.2020

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Çocuk Koruma Kanunu Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun
Teklifim gerekçesi ile ilişikte sunulmuştur. 20.03.2020

Tuma ÇELİK
HDP MARDİN Milletvekili

T.C. MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI	
Tali Komisyon	Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler
Esas Komisyon	Adalet
Tarih :	24 Mart 2020
Esas No: 2/2757	

TMM	
KANUNLAR ve KARARLAR BSK LIĞI	
23	23 Mart 2020
Numara:	

TMM	
GELEN EVRAK	
23 Mart 2020	
No:	638951
EBYS'ye AKTARILMIŞTIR	

GENEL GEREKÇE

Tutuklu çocuklar için kural çocuk hapisanelerinde tutulması olsa da çocuk hapisanelerindeki kapasitelerin sınırlı olmasından dolayı mahpus çocukların neredeyse yarısı yetişkin hapisanelerinde kalmaktadır. Cezaevinin hijyenden ve sağlık için elverişli tüm koşullardan yoksun, gerekli ve yeterli sağlık imkânlarından yoksun olması göz önünde bulundurularak ve psikolojik olarak olumsuz koşullarda yaşamaya mahkûm edilen çocuk tutuklular için Çocuk Koruma Kanunda bu sıkıntıları çözecek bir düzenleme yapılması elzem olmuştur.

Mevcut olumsuz şartlara ek olarak; Dünya çapında yaygınlaşan ve devletin de geniş kapsamlı önlemleri yürürlüğe koyduğu Covid 19 salgınının cezaevlerindeki mevcut riskleri artırdığı kuşkusuzdur. Yüzlerce Çocuk cezaevlerinin olumsuz koşulları içerisinde zaten risk altında olup, hijyen koşullarının olmadığı, yeterli ve gerekli gıdanın verilmediği cezaevleri için acil önlemler alınmalıdır. Çocukların içme sularına ve hijyen malzemelerine erişimi paralı olduğu cezaevlerinde aynı zamanda çocuklar, kurum telefonlarından istedikleri numarayı kantinden satın aldıkları telefon kartları olduğu müddetçe arayabilmektedirler. Tutuklu çocuklar ile kapalıya iade disiplin cezası almış hükümlü çocukların tutulduğu çocuk ve gençlik kapalı ceza infaz kurumlarında ise çocukların haftada yalnızca 10 dakika yasada belirtilen sınırlı sayıda kişiyle telefon görüş hakları bulunmaktadır ve ailelerini ziyaret edebilmeleri mümkün değildir.

Bütün bu şartlar gösteriyor ki; Çocukların yüksek yararı gözetilerek infazlarının ertelenmesi ya da tahliye edilmesi elzemdir. Bu kapsamda sadece çocuk hükümlü/tutuklular değil 0-6 yaş arası annesiyle kalan çocuklar, anneleri ve hamile mahkûmların acilen dahil edilmesi elzemdir.

Çocuk cezaevlerinin ve yetişkin hapisanelerinde kalan çocukların psikolog, hukukçu, sosyal çalışma ve enfeksiyon uzmanlarının yer aldığı bağımsız bir heyet tarafından ziyaret edilerek çocukların bilgilendirilmesi ve acil sağlık koşullarının geliştirilmesi gerekmektedir.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE-1: Çocuk Koruma Kanunu Hakkında Kanunda hükümlülerin Çocuğun yarar ve esenliğinin gözetilmesi kapsamında salgın vb. durumlarda infazının ertelenmesi ya da tutukluluklarının devam ettirilmesini önleyecek bir kural mevzuatta bulunmamaktadır.

5395 Sayılı Çocuk Koruma Kanunu 4. Maddesinde Çocuğun yarar ve esenliğinin gözetilmesi ilişkin ilkeler mevcuttur.

Dolayısıyla, cezaevlerinde çocuk tutuklu/hükümlülerin Covid 19 salgınına rağmen tutuluyor olması Çocuğun yarar ve esenliğinin gözetilmesi haklarına yönelik büyük risk oluşturmaktadır. Bu madde hakkında herhangi bir mahkûmiyet kararı bulunmayanların tahliye edilmelerine yönelik açık bir düzenleme yapılması, tutukluların salgın nedeniyle yaşam ve sağlık haklarının zarar görmesini önleyecek ve bir güvence getirecektir. Diğer yandan Covid 19 salgını cezaevinde bulunan çocuk açısından büyük bir risk teşkil etmektedir. Anayasa'nın 119 uncu maddesinde de salgın hastalıklar olağanüstü tedbirlerin alınması hükme bağlanmış olup bu bağlamda cezaevinde bulunan tutukluların derhal salıverilmesi acil ve gereklidir.

Yine çocuklar, hamileler, çocuklarıyla birlikte cezaevinde kalanların durumu da riskli olup bu sınıflandırmalara tabi olan tutukluların tahliye edilmeleri de elzemdir.

Öte yandan Covid 19 virüsünün öldürücü etkisinin yüksek olması "yaşam hakkı" temelinde cezaevlerinde bulunan diğer tutukluların adli kontrol şartıyla tahliye edilmelerini gündeme getirmektedir.

MADDE-2: Bu hüküm yürütme maddesidir.

MADDE-3: Bu hüküm yürürlük maddesidir.

ÇOCUK KORUMA KANUNU HAKKINDA KANUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA KANUN TEKLİFİ

MADDE-1: 5395 Sayılı Çocuk Koruma Kanunu 4. Maddesine aşağıdaki fıkralar eklenmiştir.

Ülke çapında salgın hastalıkların baş göstermesi halinde cezaevinde bulunan çocuk tutukluların derhal tahliyeleri sağlanır.

Ülke çapında meydana gelen tehlikeli salgın hastalık veya hastalıklar kapsamında cezaevinde bulunan çocuk tutukluların derhal salıverilmesine ve haklarında adli kontrol hükümleri ile seçenek yaptırımların uygulanmasına karar verilir.

Çocuk cezaevlerinde ve yetişkin hapisanelerinde kalan çocukların psikolog, hukukçu, sosyal çalışma ve enfeksiyon uzmanlarının yer aldığı bağımsız bir heyet tarafından ziyaret edilerek çocukların bilgilendirilmesi ve acil sağlık koşullarının geliştirilmesi gerekmektedir.

MADDE-2: Bu kanunu Cumhurbaşkanı yürütür.

MADDE-3: Bu kanun yayımlandığı tarihte yürürlüğe girer.